

#026: (B) Štátne sviatky

Ahojte, vítam vás pri počúvaní podcastu SlovakforU.

Volám sa Zuzana a mojím snom je pomôcť vám naučiť sa slovenčinu.

Všetky informácie k podcastu spolu s prekladmi do ruštiny a ukrajinčiny nájdete na www.slovakforu.sk.

Dnes si povieme, aké máme štátne sviatky a prečo ich oslavujeme.

Podme na to!

V ľahšej úrovni podcastu na tému "Dni, mesiace, roky" sme si povedali, ako hovoriť o dátumoch, dňoch v týždni a mesiacoch v roku.

V tejto časti, ktorá bude trochu ťažšia a zameraná najmä na počúvanie, si povieme, kedy máme štátne sviatky a dni pracovného pokoja na Slovensku a prečo ich oslavujeme. Rozdiel medzi štátnym sviatkom a dňom pracovného pokoja je pre nás nepodstatný, dôležité je vedieť, že počas týchto dní bývajú zatvorené obchody a väčšina bežných prevádzok. Ľudia, ktorí pracujú pravidelne od pondelka do piatku počas týchto dní nepracujú. Do práce cez sviatok väčšinou idú tí, čo pracujú na zmeny alebo z iného dôvodu musia cez sviatok pracovať, ako napríklad zdravotníci, hasiči, policajti či obsluha na benzínovej pumpe.

Prvý sviatok je hneď prvého januára. Je to Deň vzniku Slovenskej republiky.

Samostatná Slovenská republika začala písať svoju novodobú históriu 1. januára 1993. Úderom polnoci 31. decembra 1992 vznikli dva samostatné štáty - Česká republika a Slovenská republika. Stalo sa tak po 74 rokoch, dvoch mesiacoch a troch dňoch existencie spoločného štátu Čechov a Slovákov. Počas prvého dňa existencie ju diplomaticky uznalo 93 štátov sveta.

Druhý sviatok je šiesteho januára, je to deň, ktorý sa označuje ako Zjavenie Pána, no všetci ho poznajú skôr pod názvom Traja králi.

Tento deň patrí k najstarším kresťanským sviatkom, ktorý sa slávi od 3. storočia. Jedná sa o deň, kedy sa na oblohe objavila hviezda oznamujúca narodenie Božieho Syna všetkým národom. Sviatok Troch kráľov sa považuje za záver vianočného obdobia. Najmä v dedinskom prostredí je známe aj koledovanie kňazov so sprievodom, pri ktorom kňaz napíše na dvere iniciálky troch biblických mudrcov - G. M. B. Následné pokropí dom svätenou vodou a zavinšuje zdravie, šťastie a hojnosť.

V apríli, niekedy aj v marci sú dva veľkonočné sviatky, Veľký piatok a Veľkonočný pondelok. Tieto najvýznamnejšie kresťanské sviatky majú každý rok iný dátum a Veľká noc je vždy prvú nedeľu po prvom splne po jarnej rovnodennosti, ktorá nastáva okolo dvadsiateho marca.

Veľký piatok je pripomienka smrti Ježiša Krista na križi a Veľkonočný pondelok je deň, ktorý nasleduje po nedeli zmŕtvychvstania pána.

V máji sú dva sviatky. Prvého mája je Sviatok práce a ôsmeho mája je Deň víťazstva nad fašizmom, ktorým si pripomínáme ukončenie druhej svetovej vojny v Európe.

Piateho júla je Sviatok svätého Cyrila a Metoda. Štátnym sviatkom si pripomínáme slovanských vierozvestcov Konštantína a Metoda, ktorých v roku 863 cisár poslal ako vierozvestcov na Veľkú Moravu. Zostavili slovanské písmo hlaholiku a preložili do staroslovienčiny liturgické a biblické texty. Svätí Cyril a Metod boli tiež vyhlásení za spolupatrónov Európy.

V auguste, konkrétne dvadsiateho deviateho augusta si pripomínáme Výročie SNP, Slovenského národného povstania. Začalo sa 29. augusta 1944 ako obrana pred nemeckými okupačnými jednotkami, nepriamo bolo i útokom proti autoritatívnej vláde na čele s Jozefom Tisom, ako aj snahou byť na strane víťazných spojeneckých mocností druhej svetovej vojny.

V septembri máme opäť dva sviatky, prvého a pätnásteho. Prvého septembra je Deň Ústavy Slovenskej republiky. Ústava Slovenskej republiky je hierarchicky najvyššie postavený právny predpis platný v Slovenskej republike.

Pätnásteho septembra si Slovensko a Katolícka cirkev pripomínajú Sviatok Sedembolestnej Panny Márie, ktorú pápež Pavol VI. vyhlásil v roku 1966 za hlavnú Patrónku Slovenska.

V novembri máme tiež dva sviatky, prvého a sedemnásteho. Prvého je Sviatok všetkých svätých. Veriaci si počas omší pripomínajú svätých, ktorí viedli kresťanský život, žili a zomreli vo viere v Ježiša Krista. Na 2. novembra pripadá Spomienka na všetkých verných zosnulých, ľudovo známa ako Dušičky. Ľudia v tieto dni prichádzajú na cintoríny, aby zapálením sviečok a položením kytíc a vencov k hrobom spomínali na svojich zosnulých.

17. november je Deň boja za slobodu a demokraciu. Pripomíname si dve historické udalosti. V roku 1939 nacisti v reakcii na demonštrácie československých študentov proti okupácii a proti zabitiu študenta medicíny Jana Opletala, ktorý patril k prvým obetiam fašizmu u nás, uzavreli české vysoké školy, popravili 9 študentov a viac ako 1 000 ich poslali do koncentračných táborov.

V roku 1989 si v tento deň študenti v uliciach opäť pripomenuli smrť medika Jana Opletala, zatvorenie vysokých škôl a súčasne protestovali proti komunistickému režimu. Všetky akcie, ktoré sa odohrávali na uliciach, prebiehali pokojnou cestou a vyústili do tzv. „Nežnej revolúcie“ a umožnili slobodné demokratické voľby.

V decembri máme tri vianočné sviatky: 24. je Štedrý deň 25. Prvý sviatok vianočný a 26.

Druhý sviatok vianočný. Vianoce patria spolu s Veľkou nocou k najvýznamnejším kresťanským sviatkom a s Vianocami sa viaže množstvo ľudových tradícií, piesní, výzdoby, jedál a iných zvykov, o ktorých si povieme podrobnejšie neskôr, v predvianočnom období.

Aké sviatky sa oslavujú u vás? Môžete mi napísať na email slovakforu@gmail.com.

Všetky transkripty a cvičenia nájdete na www.slovakforu.sk.

Tak a to bolo na dnes všetko.

Ak sa vám podcast páči, zdieľajte ho prosím svojim kamarátom.

Teším sa na vás v ďalšej časti.

Prajem vám nádherný deň.